

“Het Rijk Gods—Wat is geluk ?”

Mc 4, 26-32

Als een
mosterd-
zaadje...

Inoefening van de liederen

Welkom namens de Kerkenraad van de VPKB Hasselt,

Aansteken van de kaars

Duiding van het thema

Goede morgen, lieve mensen, vrienden in de oecumene,

We houden vandaag onze jaarlijkse een oecumenische viering samen met onze vrienden van de basissgemeente Het Veer in Genk, en ook nog hartelijk welkom aan de mensen van Ter Elfder Ure, die hier misschien ook nog aanwezig zijn vandaag.

We hebben deze viering weer, zoals we dat al jaren gebruikelijk zijn, voorbereid met een klein groepje vertegenwoordigers van onze beide geloofsgemeenschappen.

Dit jaar hebben we het thema overgenomen van het Veer, die dit jaar met Marcus aan de slag zijn. Vandaag in het bijzonder laten wij ons inspireren door het beeld van het Koninkrijk Gods. Vandaag in het bijzonder door het beeld van het Koninkrijk van God, dat is als een mosterdzaadje, naar de tekst uit Marcus 4, 26-32.

Als we om ons heen kijken in de wereld, en dagelijks het nieuws volgen op TV en in andere media, dan zouden wij er wel eens moedeloos van kunnen worden. Zo veel ellende! Zo veel verdriet! Zo veel eigenbelang, oorlog, haat en nijd!

Tóch gebruikt Jezus het beeld van het Koninkrijk Gods, dat is als een mosterdzaadje: onooglijk klein, maar tóch heeft de aarde de groeikracht in zich om dat onooglijke kleine mosterdzaadje te doen uitgroeien tot een grote en stevige boom, waarin later de vogels zich kunnen nestelen.

Wat een hoopvol beeld! Maar wat een paradox! Hoe is dat mogelijk?

Daarin geloven, ondanks alles, ondanks alles wat je om je heen ziet in de wereld.

Door deze hoopvolle omkering, groeikracht, willen wij ons vandaag laten inspireren. Dat het ondanks alles wáár mag worden onder ons, in déze wereld! We willen erin blijven geloven, ondanks alles. Wij zien dat in kleine voorbeelden, in stemmen van kinderen, die nog zo onbezoedeld zijn, en tóch zo scherp zien en ons op sleeptouw nemen. We willen ons vandaag laten inspireren door deze kinderstemmen, maar ook door bijvoorbeeld de stem van Franciscus van Assisi, die een ommekeer meemaakte in zijn leven toen hij in de ogen van een melaatse keek. Door deze en andere profetische, Bijbelse stemmen willen wij ons vandaag laten gezeggen. Opdat we elkaar mogen bemoedigen in deze viering om ook vandaag weer een stukje verder samen geïnspireerd op weg gezet te worden.

Ik wens u, ons allen, een gezegende & inspirerende viering.

Openingslied: Wat de toekomst ons zal geven

Eerst: mededelingen van pastorale aard over mensen die vandaag en deze week aankomen in het kader van gezinshereniging. Gebed met dank voor het samenzijn in deze bijzondere viering, om een zegen over deze dienst, dank voor de mensen die eindelijk, na jaren, herenigd zullen zijn deze week, gebed voor hun toekomst en integratie in België, gebed voor alle mensen die het (ook in ons midden, ook nu nog, maar ook wereldwijd) moeilijk hebben, gebed om openheid vandaag naar ons lezen van de Bijbel, het delen van ons geloof en inspiratie om het samen te kunnen omzetten in daden, bemoedigd door het beeld van het Koninkrijk van God dat is als mosterdzaadje.

Gesprek met de kinderen over het mosterdzaadje + zang:

Tonen van een mosterdzaadje en lezen van het verhaal uit het boekje: Wat een geluk! p.20 en 21.

Zingen: Wil je wel geloven dat het groeien gaat? Nieuw Liedboek nr. 923.

The Africa Voices zingen met ons allen: This little light of mine

De kinderen gaan naar hun eigen dienst

Schriftlezing : Marcus 4, 26– 32 door Rachel.

Zang: Weet jij waarmee het koninkrijk zich vergelijken laat? Oud Liedboek nr. 55

Getuigenis Frans Swartele: jongeren als mosterdzaadjes

10 januari 2020

Ik ontvang de tekst van deze viering waar Eric, Lianne, Rachelle en Jac zo hard aan gewerkt hebben en lees:

“Het Rijk Gods. Als een mosterdzaadje. Wat een geluk.” Mijn hart zingt.

10 januari 2020

Ik lees de krant: 'Meer dan een miljard dieren dood in Australisch vuur. Ze sterven door de vlammen, het inademen van rook of voedselgebrek. Het gaat om reptielen, zoogdieren, insecten, koala's, kangoeroes, vogels.

Mijn hart krimpt in mekaar. Er zijn geen bomen meer! Waar moeten de vogels hun nesten bouwen?

Het zijn brandende tijden. Greta Thunberg kreeg de 'Internationale Vredesprijs voor Kinderrechten' en werd uitgeroepen door Time International tot 'Persoon van het Jaar' Een mosterdzaadje waaraan de wereld zich optrekt. De volwassenen leven in versleten bomen en blijven maar nefaste rondjes lopen in het heersende systeem, zo bedreigend voor het leven van mens en dier op aarde. Greta is de belichaming van wereldwijd jongerenactivisme.

In het door de nazi's bezette Amsterdam was het een jonge Jodin Anne Frank waarvan het dagboek HET ACHTERHUIS uitgroeide tot een woud van vruchtbare bomen. Ze stierf in Bergen Belsen, 15 jaar oud.

In Zuid Afrika was het de kleine kwetsbare 11 jarige Nkosi Jonhson, al in de baarmoeder besmet met het HIV-virus, die met de steun van zijn pleegmoeder, de pers en Nelson Mandela het klaar kreeg dat kinderen besmet het het HIV-virus naar school konden. Een kinderrechtenbos werd geboren.

In Hong Kong zijn het de Confuciusstudenten die strijden voor democratie tegen Peking dictatuur.

Tussen de stenen van Hong Kong groeit het mosterdzaad.

In Indië zijn het jonge Hindoes die strijden tegen de nieuwe Burgerschapswet die Moslims uitsluit.

De Gangesbrilvogel zingt mooier dan ooit.

In Chili zijn het de katholieke scholieren die strijden tegen onbetaalbare metroprijzen en sociale ongelijkheid.

Het Andesgebergte opent zich in duizend kleuren.

In Amerika zijn het de jongeren van de Douglas High School die 'De Mars voor ons Leven' organiseerden in Washington tegen wapengeweld, Hier nam de negenjarige Renee King, kleindochter van Dominee Martin Luther King, het woord: 'Ook ik heb een droom, een droom van een vreedzame wereld zonder wapens.' Ik nestelde mij ontroerd in de brede takken van haar woorden. In Pakistan was het een jonge moslima, Malala Yousafzai, die opkwam voor het 'Recht van meisjes om naar school te gaan en daarom neergeschoten werd door de Taliban. In 2015 kreeg ze de Nobelprijs van de Vrede. Uit haar jonge lichaam worden honderden broodbomen geboren.

Oecumene in actie.

Al deze jongeren erven dysfunctionele regeringen en een onleefbare planeet. Zij zijn mosterdzaadjes dat valt in volle grond en honderdvoudig vrucht voort brengt. En wij?

Voor mij is ook Edain Vanmeirhaghe-Wuytack een 'mosterdaadje'.

Van 29/11 tot 7/12 had in de kerk van Godsheide de tentoonstelling plaats: Solidariteit, kunst en bevrijding met vier kunstenaars, waarvan wij er drie goed kennen: Martin Oluwadiran: Alle kleuren tegen het grijs. Lieve Gelders: Mensen genezen mekaar. Herstel het gekwetste leven in hun waarde. Frans Wuytack: Het gebroken geweer, het gelaat van de ander, bevrijd de vrijheid.

De vierde kunstenaar was niet aangekondigd: Edain Vanmeirhaeghe-Wuytack, 5 jaar oud. Ze kan niet lezen noch schrijven, maar leeft intens en wandelt tussen sterren en planeten. Ze ziet alles nieuw en geeft op een unieke wijze stem aan een leeftijd die wij ons nauwelijks herinneren. Uit haar taal groeien breed uitwaaierende bomen waarin niet alleen vogels maar ook wij ons nestelen. Ze neemt iedereen mee in haar rijke belevingswereld. Haar woorden en beelden reiken naar het Rijk Gods.

Edain en haar Opa doen mekaar groeien. "Opa is als een lantaarnpaal. Zijn voeten geven licht. Als ik de weg kwijt ben, kan Opa de weg lezen voor mij. Hij kan schijnen en daarom zien wat er is. Opa groeit en groeit en groeit, ook als hij oud is. En ik groei mee. Ik versier zijn rollator en teken hem vol hartjes. Hij kan praten met de bomen. Hij is als een mooie bloem die uit de hemel straalt."

In welke voeten zien wij het licht? Wie doet ons groeien? Wie doen wij groeien?

Welke rollator versieren wij met hartjes?

Edain verlangt naar vrede en beschermt de zwakken. Ze roept: STOP! 'Stop' zei de prinses tegen de vechtende ridders. Stop' zeg ik als iemand me plaagt. De mier zegt heel zacht 'Stop'. Dat ik niet op haar trap. Maar wij horen haar niet. Mijn neus denkt 'stop' over de fabrieken.

Wat stoppen wij? Welke stem horen wij niet? Hoe beschermen wij het kwetsbare leven tegen dreigend gevaar?

Dit is haar beeld. De Reuze Grasspriet, zoals niemand ze ooit gezien heeft. Kijk, Dit kunstwerk streelt mijn oog, brengt vreugde in mijn leven, dwingt mij tot denken.

Wat ziet dat kind dat ik niet zie? Edain ziet de sierlijke schoonheid van het kleine leven. De grasspriet.

De Grasspriet leeft, danst, zit vol beweging, verrast, is mooi, wuift, groet en voedt de mensen en de dieren. De grasspriet slurpt koolstofdioxide op en ademt zuurstof uit. Het streelt de lucht, het verbindt de aarde met de eeuwigheid. Er zit een magische glinstering verborgen in het gras, in kinderen, een geheim. De grasspriet verandert in een bed voor vermoeide of begeerige wandelende lichamen. De grasspriet doet de aarde zingen en zoekt het Rijk Gods. Edain, een kind, ziet het wonder? En wij?

Getuigenis Rachel Van Acker: Franciscus van Assisi inspireert

Franciscus van Assisi inspireert

Zoals Frans Swartelé zich laat inspireren door de kinderen en de jongeren van vandaag, waarin hij de 'mosterdzaadjes voor de bomen in het Rijk Gods' herkent, zo inspireert mij Franciscus van Assisi. Ook hij groeide uit tot een reuzenboom, die onderdak biedt aan 'vele vreemde maar unieke vogels van allerlei pluimage'. Hij mag dan wel een heilige uit het verleden zijn, maar met een zeer actuele boodschap voor ons in onze tijd. Hij leefde toen, zoals wij nu, in een tijd van grote veranderingen. Zijn levensverhaal speelt zich af in de jaren 1181 tot 1226. Het was een woelige tijd vol oorlog en conflicten: 'gemeenten' ontstaan, met burgers die in opstand komen tegen het onderworpen zijn aan de feodale adel en zich verenigen in broederschappen om als 'gelijken' het gemeenschappelijk belang te bevorderen, het was tevens de tijd van de kruistochten met hun vermenging van wereldse macht en religieuze intenties.

Franciscus van Assisi is voor mij van bijzondere betekenis. Mijn 2de voornaam 'Francine', naar mijn peter-grootvader 'Frans', is eraan verwant.

Al van in mijn jeugd zijn de verhalen en legenden over de heilige Franciscus van Assisi mij bekend: ik las als kind gefascineerd over 'de wolf van Gubbio' waar Franciscus mee kon spreken; ik vroeg me wel af hoe hij dat deed, maar begreep intuïtief dat alles draaide rond 'vertrouwen hebben en geen angst'.

Voor zijn tijdgenoten bracht hij het leven van Jezus creatief dichtbij: wij zouden de inrichting van 'het kerststalletje met de os en de ezel naast Maria en Jozef bij de kribbe' niet als volksgebruik gekend hebben, als Franciscus dat niet had ingevoerd.

Ik leerde over zijn liefde voor 'de schepping': de dieren, de natuur en de aarde, net als voor de mensen. Wat hem tot 'patroon van de ecologie' maakte, een oproep tot persoonlijke betrokkenheid voor mij, toen ik als beroep 'de zorg voor ons milieu' uitoefende.

Zijn levensverhaal ging met mij mee doorheen mijn eigen ervaringen, dieper begrepen naarmate ikzelf bewuster werd en zijn diepe inzichten en wijsheid erin kon (h)erkennen. Tot onlangs was een zeer ingrijpend stuk van zijn levensverhaal voor mij nog een onbekende bladzijde. Ik had er wel eens een verwijzing naar gelezen in artikelen die handelden over interreligieuze dialoog. Ik was nieuwsgierig naar de ervaringen van Franciscus, waarin hij een ontmoeting heeft met Sultan Malek Al-Kamil van Egypte in 1219 tijdens de 5de kruistocht.

Die leemte werd boeiend ingevuld op zaterdag 16 november 2019, toen ik kon deelnemen aan de Inspiratiedag "Samen onderweg vandaag" georganiseerd door TAU -een beweging voor Franciscaanse spiritualiteit- in het St-Franciscuscollege in Heusden-Zolder. Onder het motto "800 jaar na de ontmoeting tussen Franciscus van Assisi en sultan Al-Kamil, op zoek naar wat Christenen en Moslims vandaag kan verbinden" was een interessant programma ineengestoken, waaraan onder andere Lianne de Oude, Jac de Bruyn en Ward Ceysens in kader van de interreligieuze dialoog een bijdrage leverden.

Uit de aangeboden workshops koos ik de film 'The Sultan and the Saint'. Afwisselend werd het historische verhaal verteld met beelden getoond vanuit verschillende invalshoeken, afgewisseld met verklaringen van wetenschappers vanuit historisch, sociologisch en psychologisch perspectief.

De indrukken die de film bij mij achterliet, werden versterkt en verhelderd door de inleiding van Jonas Slaats, filosoof en Islamkenner. Hij gaf zijn visie op de tijdsgeest omstreeks 1219 in volle kruisvaarderstijd en die van nu in 2019, met racisme en fundamentalisme, de onwetendheid en het onbegrip van beide kanten, tekenend voor de verhoudingen tussen mensen in het algemeen en tussen Christenen en Moslims in het bijzonder. Ik was onder de indruk van zijn uiteenzetting over 'de mannen van oorlog' en 'de mannen van vrede', die vanuit heel verschillende intenties vertrekken. Het wij-zij-denken vanuit vermeende superioriteit, macht en eigenbelang werd in scherpe tegenstelling geplaatst tegenover het eenheids-denken over mensen als gelijken, broeders en zusters. Het vijand-denken dat het verschil benadrukt, de ander daarom het bestaan niet

gunt en oorzaak is van scheiding, conflict en oorlog. Terwijl het eenheids-denken de overeenstemming zoekt, in openheid en met empathie als 'naaste' voor de ander, wat leidt tot dialoog, begrip, groei en vrede.

Tenslotte stelde Jonas ons allen voor de uitdaging met zijn laatste vraag: bij wie hoor ik of wil ik horen, bij de mensen van vrede of van oorlog?

Hoe was Franciscus van Assisi 'een man van vrede' en hoe was hij dat geworden? Een dieper inzicht in de beweegredenen van Franciscus vond ik in het boek (dat ik kocht op de inspiratiedag) van André Jansen o.f.m. (een minderbroeder) waarin hij Franciscus van Assisi een "mysticus van nabijheid" noemt. Hij verdiept zich in het moment waarop Franciscus een gewetensbeslissing neemt, die hem losmaakt van zijn hele sociale context en hem tot een 'vreemdeling' in zijn omgeving stempelt. Franciscus, de zoon van een rijke lakenhandelaar, wilde aanvankelijk ridder worden, maar dat gaat niet door. Hij beleeft een identiteitscrisis en een 'doorbraakmoment' dat hem met God als lotgenoot verbindt. Dan heeft hij een ontmoeting met melaatsen, waarbij hij inziet dat zij behoeftige, uitgestoten mensen zijn als hijzelf en raakt hen aan en omarmt hen. Hij beleeft de schepping als een gave van God en zichzelf als de 'mindere broeder en dienstbaar aan de anderen'.

"Omdat hij zich gedragen weet door de *transcendente Bron*, kan hij *het niets* aan en kan hij *gelijke worden* met alle uitgestotenen van de toenmalige maatschappij. Die ervaring heeft een grote rol gespeeld in Franciscus' mystiek, een mystiek waarin *nabijheid centraal* staat. En niet alleen de nabijheid met de bloemen en de vogels, maar ook en vooral met het vuil en het kwaad van deze wereld" Die ervaring van de *nabijheid van het Rijk Gods* is het kernpunt van zijn spiritualiteit. In het "naaste worden" vindt hij zijn geluk, zoals weergegeven in Wijsheidspreuk 18: "*Gelukkig de mens die zijn naaste in zijn broosheid draagt, zoals hij door hem gedragen wil worden, als hij in een soortgelijke situatie verkeert*" Dit klinkt ook door in zijn beroemde gebed, dat ik nu nog met hem meebid "Heer, maak mij een werktuig van uw *vrede*"

Rachel VAN ACKER

Zang: Ongestoord mag liefde bloeien. Melodie: NLB nr. 791

1. Ongestraft mag liefde bloeien, vrijuit zoeken naar de zon.
Liefdes loop verdraagt geen boeien: laat haar stromen als een bron!
2. Laat de liefde maar gebeuren als een wonder van het licht,
als een regenboog vol kleuren door de hemel zelf gesticht.
3. Niemand houdt de liefde tegen waar zij langs de straten gaat.
Wie met liefde is gezegend, koestert wie om liefde gaat.
4. God verhoede dat er iemand in de liefde wordt gekrenkt.
Ware liefde oordeelt niemand, maar aanvaardt haar als geschenk.
5. Liefde vraagt ons om ontferming tegen wie haar vlammen dooft.
Wie haar rechten wil beschermen vindt in liefde zelf geloof.
6. Wie voor liefde is geschapen vreest ook niet bij tegenwind.
Liefde is het hemels wapen dat de angsten overwint.
7. Leg de liefde niet aan banden, gun haar gang de vrije loop.
Geef haar bloemen nooit uit handen, want haar vrucht is onze hoop!
8. Ongestraft mag liefde bloeien, vrijuit zoeken naar de zon.
liefdes loop verdraagt geen boeien, laat haar stromen als een bron!

Sytze de Vries

Voorbeden

1. Omwille van Hem, die genoemd wordt:
Zoon van God, kind van mensen,
bidden wij:
Voor de kleinen, de kwetsbaren in ons midden;
voor allen, hier en elders,
die door het leven zijn getekend en geschonden;

voor kinderen, waar ter wereld,
voor wie er geen plaats is,
ongewenst als zij zijn
en al bij voorbaat kansloos:
dat zij mensen ontmoeten die zich hun lot aantrekken
en in woord en daad laten blijken: Ik zal er zijn voor jou...

Samen:

***God-met-ons,
Zo bevelen wij bij U aan:
al uw mensen, heel uw wereld.
Wij vertrouwen ze aan U toe,
op hoop van zegen.***

2. Omwille van Hem, die genoemd wordt:
Man van genade, Mens van vrede,
bidden wij:
Voor allen die oorlog en onderdrukking
aan den lijve ondervinden;
voor allen die ten onrechte
van hun vrijheid werden beroofd;
voor vluchtelingen zonder land en zonder naam;
voor allen die leven in conflict met anderen
en geen oplossing zien:
dat zij mensen ontmoeten die zich hun lot aantrekken
en in woord en daad laten blijken: Ik zal er zijn voor jou...

Samen:

***God-met-ons,
Zo bevelen wij bij U aan:
al uw mensen, heel uw wereld.
Wij vertrouwen ze aan U toe,
op hoop van zegen.***

3. Omwille van Hem, die genoemd wordt:
Licht der wereld, Weg ten leven,
bidden wij:
voor allen die, teleurgesteld en ontgoocheld,
hun toekomst somber inzien;
voor allen die alleen staan
en juist in deze dagen
hun eenzaamheid voelen, meer dan ooit;
voor zieken zonder hoop op genezing:
dat zij mensen ontmoeten die zich hun lot aantrekken
en in woord en daad laten blijken: Ik zal er zijn voor jou...

Samen:

***God-met-ons,
Zo bevelen wij bij U aan:
al uw mensen, heel uw wereld.
Wij vertrouwen ze aan U toe,
op hoop van zegen.***

**Kinderen komen terug, Mededelingen en Collecte
(de 2de collecte is voor Huizen van Hoop, vluchtelingenwerk)**

Viering van brood en wijn, inzettingswoorden

Tafelgebed: We zingen “Die naar menselijke gewoonte” Huub Oosterhuis

Ronddelen van brood: *(iedereen wacht op elkaar.)*

Voorganger : We gedenken de gemeenschap met het Lichaam van onze Heer Jezus Christus

Evenzo nam Hij de beker, nadat de maaltijd was afgelopen en Hij zeide:

Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed tot vergeving van zonden. Doet dit zo dikwijls gij hieruit drinkt, tot mijn gedachtenis.

Ronddelen van wijn. *(iedereen wacht op elkaar.)*

Voorganger: Wij gedenken de gemeenschap met het bloed van onze Heer Jezus Christus.

Lector Bijeen tot zijn gedachtenis komen wij tot U o God, met dit brood en deze beker, en wij bidden U:

Gedenk het offer van de Zoon van Uw Liefde, en aanvaard ons offer van lof en dank.

Zend Uw Geest in ons midden, Vernieuw uw verbond met ons,

en bouw ons op tot een Lichaam van Liefde, dat samen met Uw Zoon,

het brood breekt en deelt met ieder die hongert en dorst naar de gerechtigheid.

Onze Vader

Lector :

Want zo wordt Uw Naam geheiligd, Zo wordt U lof en eer gebracht, God, onze Bondgenoot, gezegend voor altijd, door Jezus Christus onze Heer, die ons heeft leren bidden, en we bidden het hem samen na:

Onze Vader verborgen

Uw Naam worde zichtbaar in ons

Uw koninkrijk kome op aarde

waar water, schoonheid en brood

gerechtigheid is en genade,

waar troost en vergeving is

en mensen spreken als mensen,

waar kinderen helder en jong zijn,

dieren niet worden gepijnigd,

nooit meer een mens geknecht.

Doof de hel in ons hoofd

leg uw woord op ons hart

breek het ijzer met handen

breek de macht van het kwaad.

Van U is de toekomst kome wat komt

Huub Oosterhuis

Zang: Sjaloom

Slotlied: Ga door !

Zegen en beaming NLB 415, 3 Amen, amen, amen